

HODNOTENIE KVALITY VYSOKÝCH ŠKÔL (SLOVENSKÁ REPUBLIKA)

Doc.RNDr. Ivan Ostrovský, CSc.

Predseda ARRA

TELČ 2016

- Hodnotenie kvality vysokých škôl na Slovensku Akreditačnou komisiou
- Hodnotenie kvality vysokých škôl na Slovensku Akademickou rankingovou a ratingovou agentúrou
- Výsledky a dopady hodnotenia kvality vysokých škôl na Slovensku
- Stav kvality vysokých škôl na Slovensku

☐ Hodnotenie kvality vysokých škôl Akreditačnou komisiou

Zákon 131/2002 Z.z. §§ 81 – 87 Externé hodnotenie

Komisia

- Poradný orgán vlády = NIE nezávislá autorita:
 - Jediný rezort so štátnym nie nezávislým regulátorom
 - Len afiliovaný člen ENQA
- 23 členov + 240 členov pracovných skupín
- Konflikt záujmov = 82% členov sú zamestnanci akreditovaných VŠ

Cieľ

- Akreditácia študijných programov
- Komplexná akreditácia vysokých škôl

☐ Hodnotenie kvality vysokých škôl Akreditačnou komisiou

Zákon 131/2002 Z.z. §§ 81 – 87

Metodika

- Výlučne akademické indikátory bez relácie k potrebám trhu práce
- Zostavovaná ad hoc s nedostatočnou kontinuitou
- Nízka náročnosť, len národný benchmark,
- Konsenzus s hodnotenými
- Niektoré indikátory nad rámec zákona

Proces

- Opakovaný zber pravidelne poskytovaných údajov
- Významná miera subjektívneho rozhodovania po návšteve na mieste
- Formálny: ~ 4800 študijných programov za ~ 16 mesiacov 262 členov = > 200 strán za 24 hodín

☐ Hodnotenie kvality vysokých škôl Akreditačnou komisiou

Zákon 131/2002 Z.z. §87a

Interné systémy zabezpečenia kvality

Vysoká škola

Musí mať:

- **vypracovaný,**
- **zavedený,**
- **používaný,**
- **funkčný a**
- **podrobnejšie upravený na podmienky jednotlivých súčastí
vysokej školy**

vnútorný systém kvality

☐ Hodnotenie kvality vysokých škôl ARRA

Právna forma ▪ Občianske združenie, členovia nie aktívni akademickí manažéri

- Cieľ** ▪ Znižovanie miery informačnej asymetrie medzi školami a spoločnosťou (potenciálnymi zákazníkmi)
- **Pomoc pri rozhodovaní sa pre štúdium** na konkrétnej škole/fakulte.
 - **Iniciácia súťaživosti** medzi vysokými školami a tým aj pozitívne zmeny v slovenskom vysokom školstve.

☐ Hodnotenie kvality vysokých škôl ARRA

Princípy a metodika

- **Dáta z verejných a overiteľných zdrojov = nespochybniteľné zdroje!!!!**
- **Kritériá zamerané na intenzitu výkonu, nie na jeho sumu**
 - vzdelávanie, 4 indikátory
 - atraktivita štúdia, 5 indikátorov
 - výskum, 3 indikátory
 - doktorandské štúdium 5 indikátorov
 - grantová úspešnosť. 3 indikátory
- **Úroveň fakulta,**
- Všetky fakulty verejných vysokých škôl, súkromné len so zverejnenými údajmi
- **11 charakteristických skupín fakúlt**
- Ukončený **minimálne jeden vzdelávací cyklus na 1. stupni vzdelávania**
- **Relatívna stupnica**, benchmark je najlepšia fakulta v skupine v danom roku
- **Hodnotenie na ročnej báze, metodika konzistentná v čase**
- **Nezávislá od hodnotených**

☐ Výsledky a dopady hodnotenia kvality vysokých škôl na Slovensku

Výsledky AK

- AK navrhuje, minister rozhoduje
- Komplexná akreditácia 2015:

- 13 univerzít
- 7 návrhov na zmenu statusu
- Súkromné zatiaľ neukončené

Dopady AK

- Akreditácia študijných programov: - cca 1000 programov, $\Sigma \sim 4\ 800$
- Habilitácie + inaugurácie: **naj-negatívum KA: celoštátne tzv. minimálne kritériá**
- Zaradenie vysokej školy:
 - Univerzitná vysoká škola
 - Odborná vysoká škola
 - Nezaradená vysoká škola
 - **Zákon 131/2002, §85, ods. 2 = zákonom definovaný podvod!!!!**

❑ Výsledky a dopady hodnotenia kvality vysokých škôl na Slovensku

Dopady AK

NEGATÍVA

- ❑ Štátny paternalizmus + egalitárska politika + absencia efektívnosti = pocit bezpečia + ľahostajnosť + necitlivosť + ignorancia
- ❑ Národná legislatíva + štátne rozhodnutia = ľahká eliminácia akreditácie

VÝSLEDNÝ STAV

- Homogénna, nediferencovaná a nediverzifikovaná monokultúra vysokých škôl tzv. univerzitného typu
- Chýbajúci pocit konkurencie/ohrozenia
- Egalizované vysoké školy väčšinou priemernej a nižšej kvality
- Ignorancia trhu práce a externých partnerov vôbec
- Necitlivosť voči spoločnosti a jej potrebám

Σ = REZIGNÁCIA

□ Výsledky a dopady hodnotenia kvality vysokých škôl na Slovensku

REZIGNÁCIA NA POZÍCIU (POVINNÉHO) PRISPIEVATEĽA K ROZVOJU SPOLOČNOSTI

- Spotreba verejných prostriedkov bez dostatočnej produkcie verejného dobra (absolventi pre trh práce, užitočný výskum)
- Nie žriedlo nových myšlienok, nie „motor“ rozvoja spoločnosti
- Nie svedomie spoločnosti
- Žiadny vodcovský potenciál (leadership), lídrami sú politici a podnikatelia
- Žiadna spoločenská autorita
- Žiadna inšpirácia
- Nízka atraktivita
- Žiadna sebareflexia, zreteľná pohodlnosť a ľahostajnosť
- Príznaky transformácie na „diploma mills“

- ❑ Výsledky a dopady hodnotenia kvality vysokých škôl na Slovensku

REZIGNÁCIA NA POZÍCIU (POVINNÉHO) PRISPIEVATEĽA K ROZVOJU SPOLOČNOSTI

Thomas Hobbes, *Leviathan*, 1651:

„Ak uznávame, že univerzity predstavujú žriedla občianskej a morálnej náuky z ktorých kazatelia a vidiecka šľachta čerpajú svoju silu, aby ju šírili medzi ľud, mali by sme určite venovať mimoriadnu pozornosť tomu aby tieto žriedla zostali čisté, nezakalené neznabožskými politikmi, či ovplyvňované zlými duchmi.“

☐ Výsledky a dopady hodnotenia kvality vysokých škôl na Slovensku

Výsledky ARRA

- 11 hodnotiacich správ v súvislom rade
- Každoročne štrukturovaná informácia pre záujemcov o štúdium o aktuálnej kvalite fakúlt
- Každoročné hodnotenie vývoja v systéme a jeho trendy
- Dodatočné materiály strategického charakteru:
 - Klasifikácia vysokých škôl 2009: porovnanie I. komplexnej akreditácie a ARRA hodnotenia vysokých škôl
 - Vývoj vzdelanosti v SR 2008 – 2012 a jeho dopad na trh práce
 - Vedecká špička SAV (2011) a UK (2012)

Dopady ARRA

- Akceptácia výsledkov zo strany vysokých škôl
- Akceptácia pôsobenia zo strany spoločnosti
- Tichá akceptácia pôsobenia zo strany štátnej správy
- Finančná vyčerpanosť ARRA

☐ Výsledky a dopady hodnotenia kvality vysokých škôl na Slovensku

Dopady ARRA

„.....ARRA by sa nemala porovnávať so svetovými hodnotiacimi agentúrami, ale hlavne by mala rešpektovať slovenské pomery vo vysokom školstve....“

„...Nebudeme sa nečinne prizerať a naďalej tolerovať poškodzovanie dobrého mena našej inštitúcie, ktoré sa premieta do negatívneho postoja verejnosti k, nepriaznivo ovplyvňuje záujem uchádzačov o štúdium u nás a následne hospodársky poškodzuje fakulty....“

☐ Stav kvality vysokých škôl na Slovensku

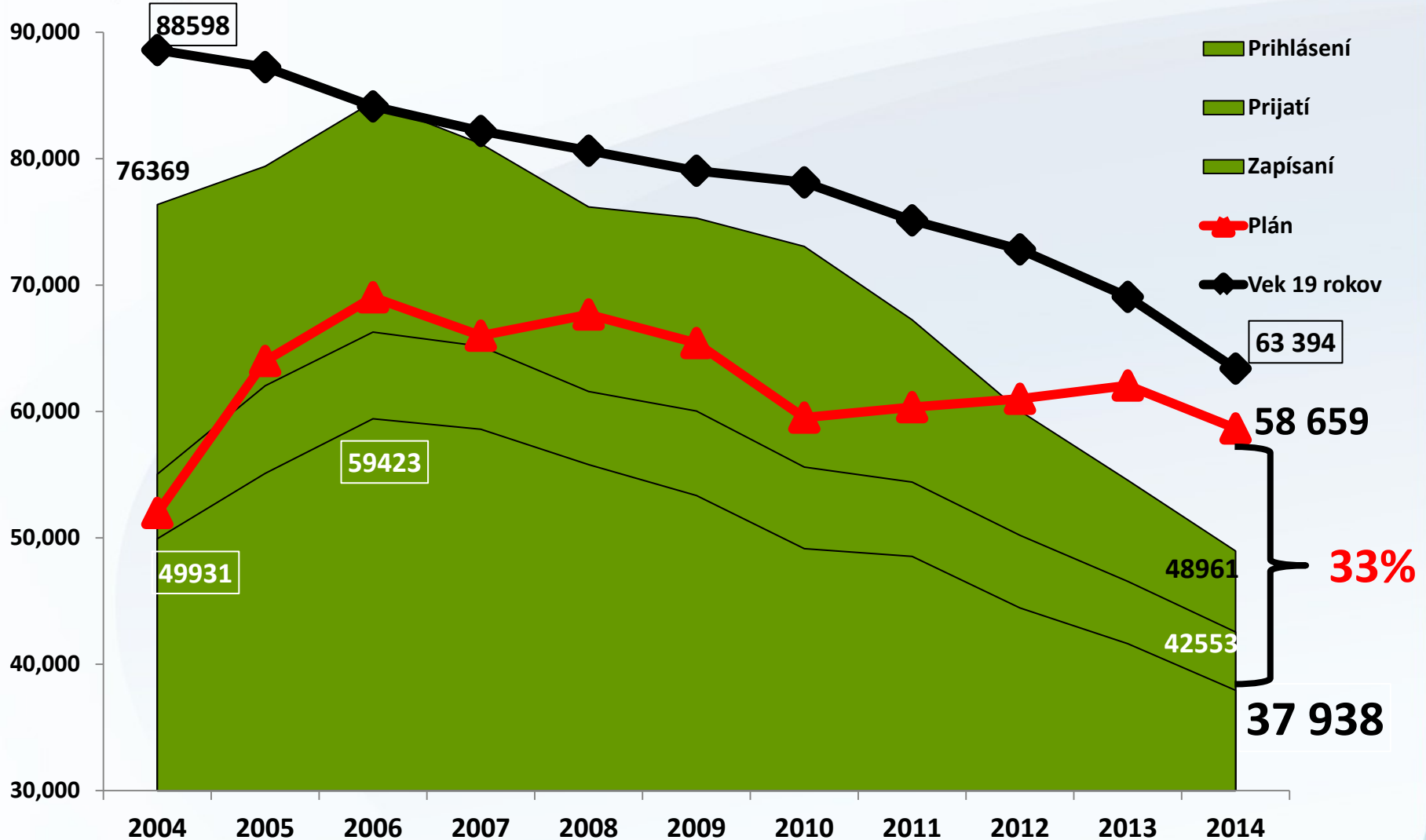

☐ Stav kvality vysokých škôl na Slovensku

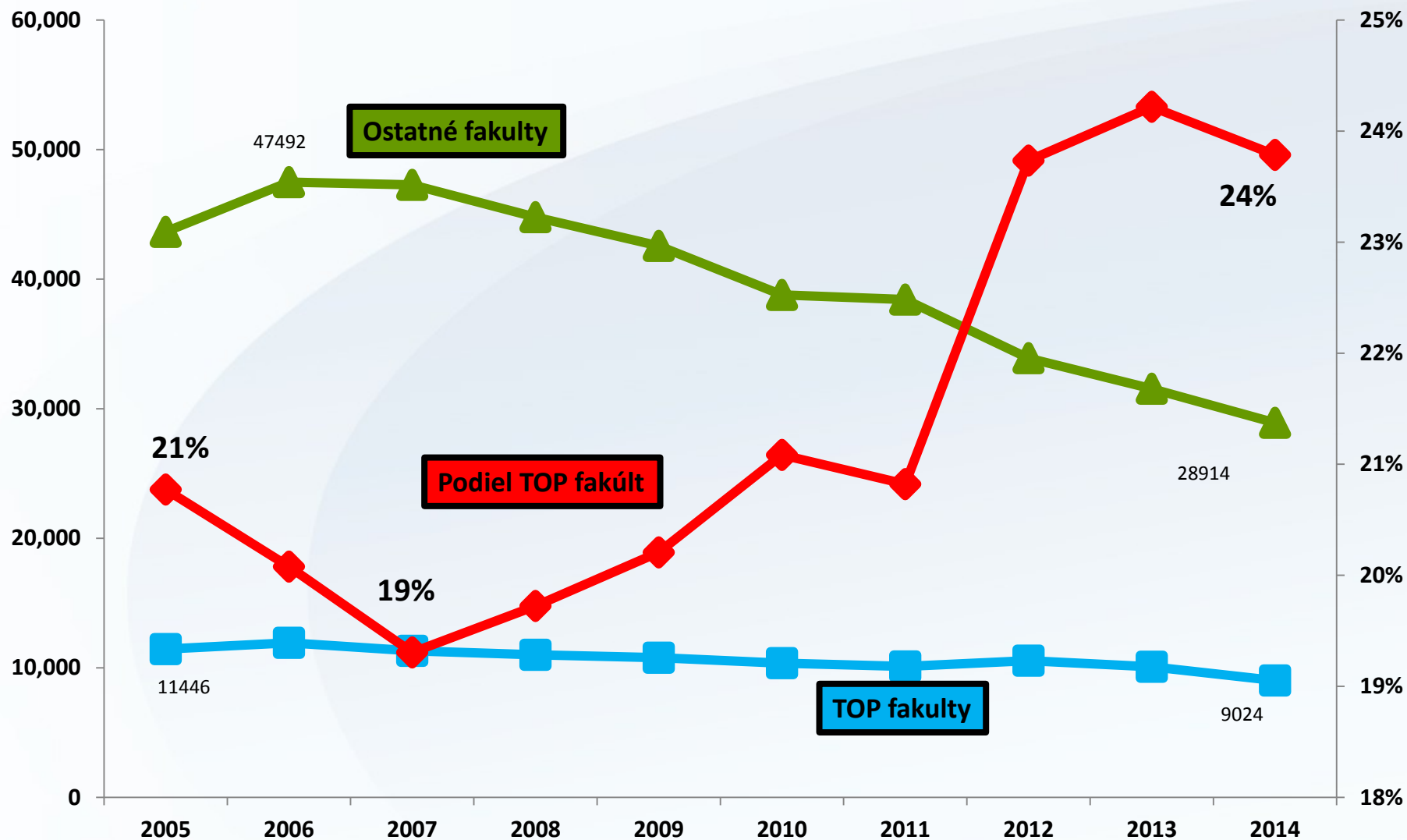
OBČANIA SA ROZHODLI

Prijímacie konanie

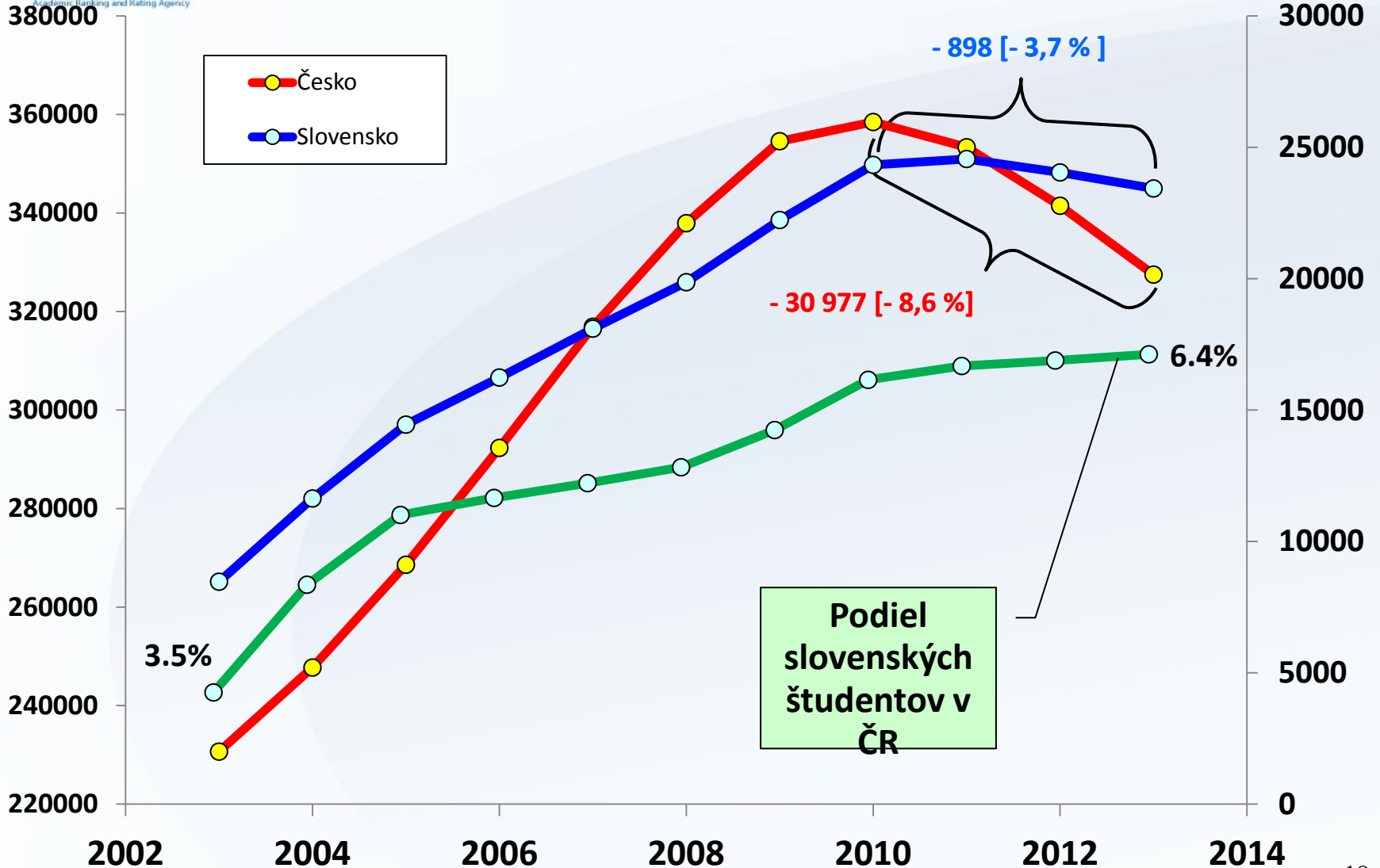
(Denné + Externé štúdium)

Zapísaní študenti

Študentská emigrácia

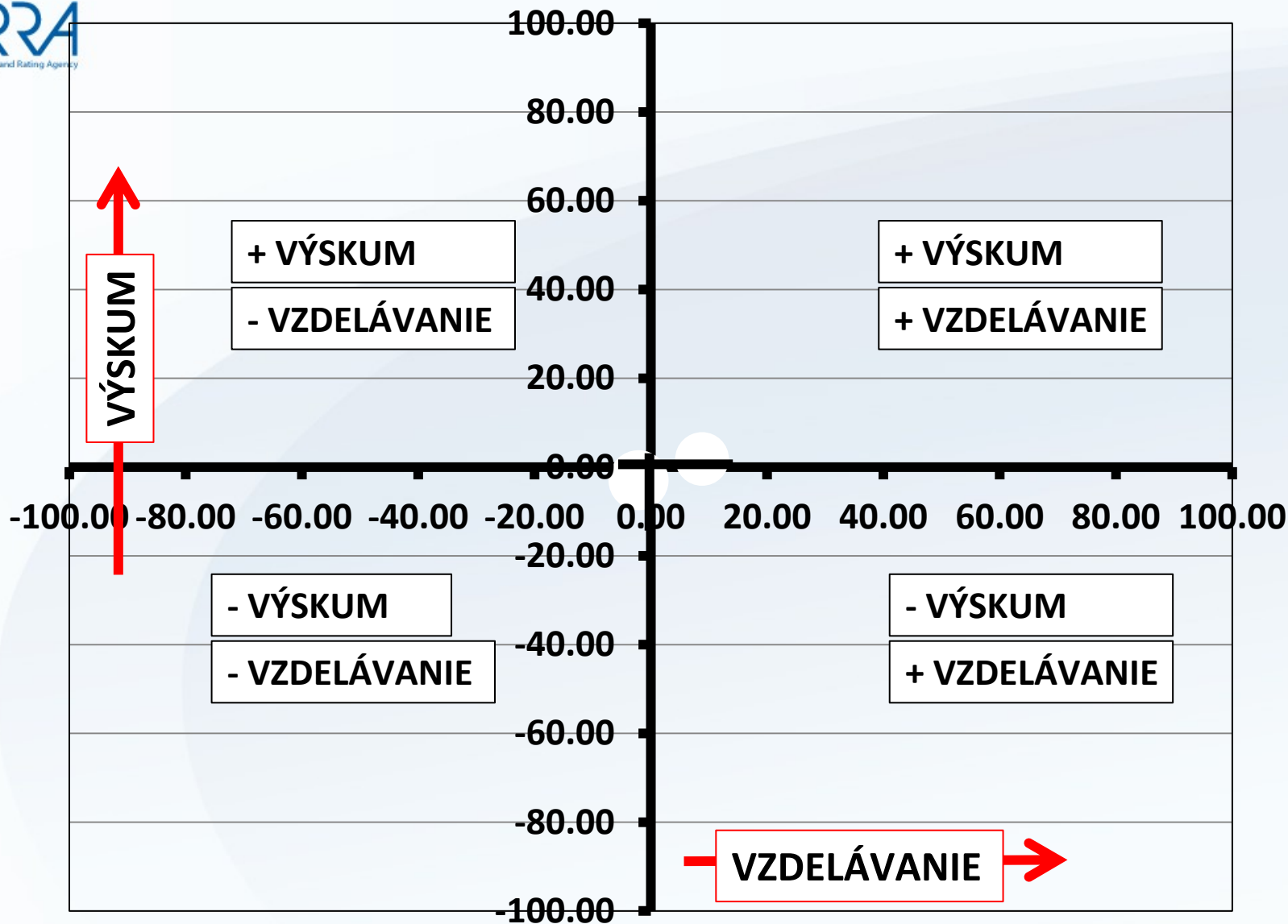

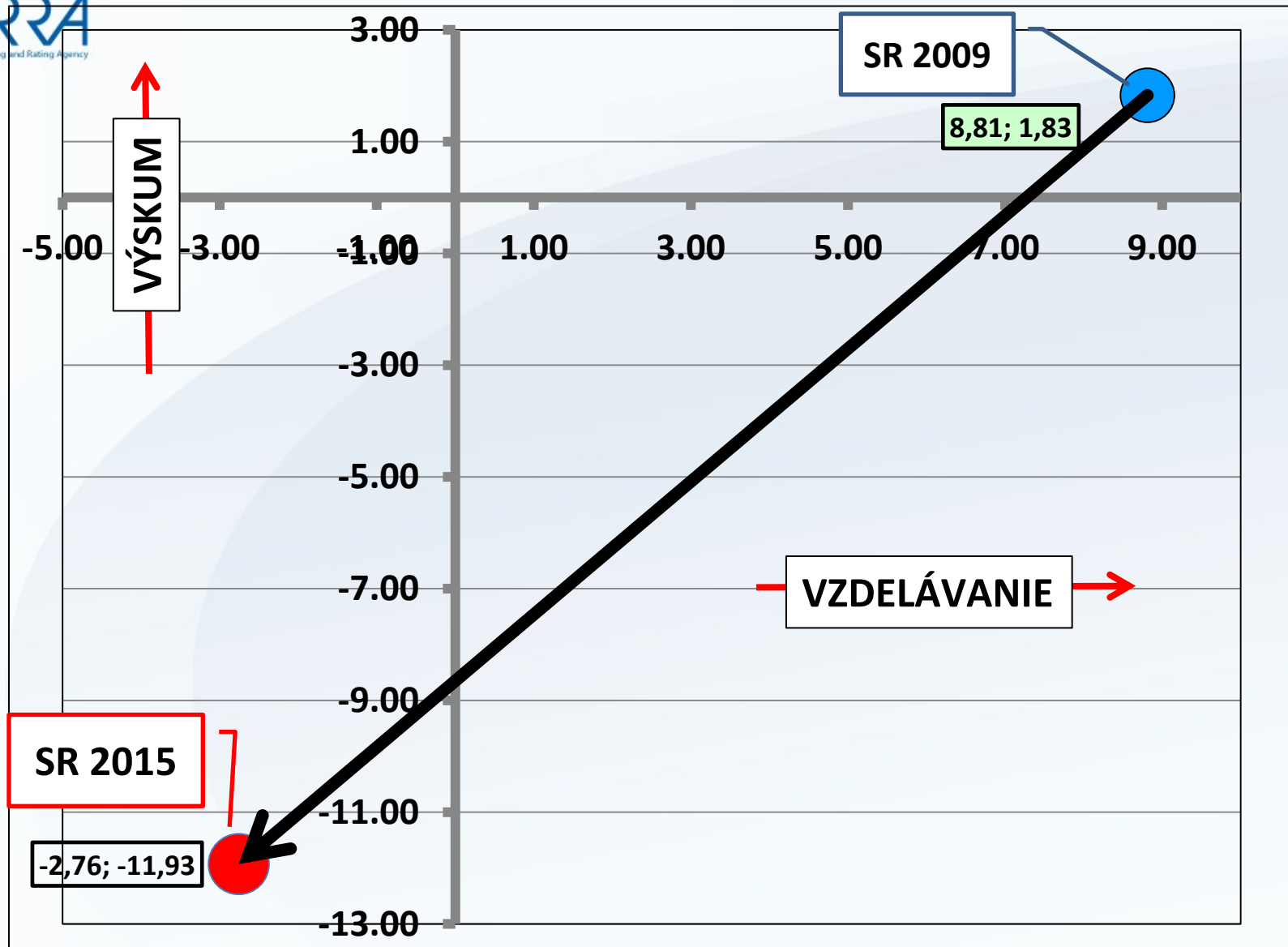
☐ Stav kvality vysokých škôl na Slovensku

ŠTÁT VÁHA

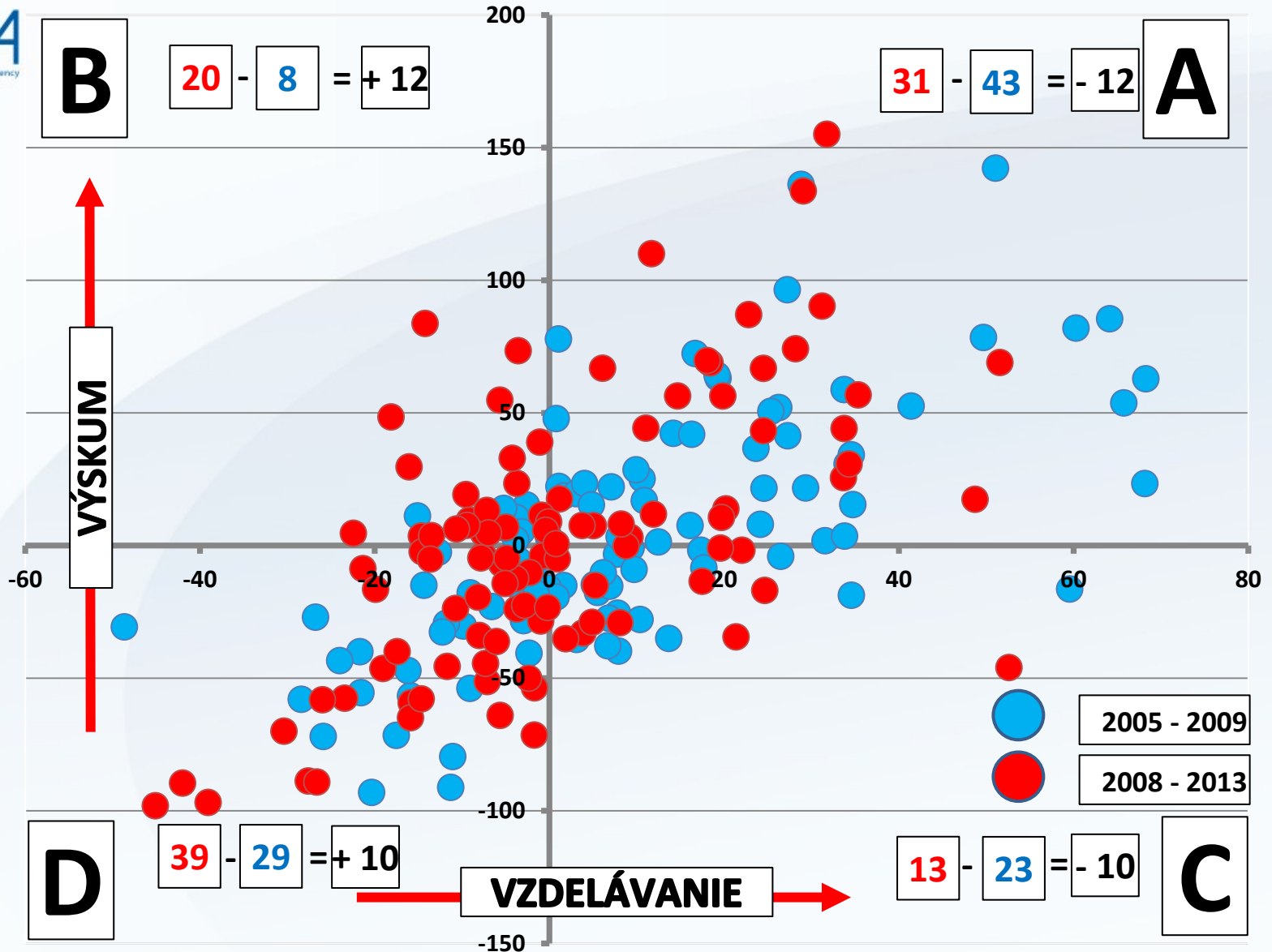
SCHÉMA HODNOTENIA

VŠ systém SR 2015 vs 2009

☐ Stav kvality vysokých škôl na Slovensku

☐ Stav kvality vysokých škôl na Slovensku

UNIVERZITY

☐ Stav kvality vysokých škôl na Slovensku

UNIVERZITY MLČIA!

AJ ŠTUDENTI MLČIA!

**ĎAKUJEM VÁM ZA
POZORNOST**

MOŽNOSTI

VEK 21

Otvorený Európsky priestor = MOBILITA

ĽUDSKÝ POTENCIÁL/KAPITÁL + FINANČNÝ KAPITÁL + TOVAR + SLUŽBY

Národný vzdelávací systém

1) Prestať rozlišovať európske, či akékoľvek medzinárodné dimenzie a domáce pomery ako dva rozdielne priestory vyvolávajúce a umožňujúce rozdielne konanie.

2) Reálne, nie len formálne, zapojiť vysoké školy do vývoja v EHEA, prestať, spolu s ostatnými relevantnými štruktúrami (MŠVVaŠ, AK a pod.) s ignoranciou toho, čo sa deje v Európe a vo svete.

**opustiť (pre mnohých „nádhernú“) izolovanosť
slovenskej akademickej komunity a odmietnuť luxus
smrtiacej ignorancie vývojových trendov**

Zákon 131/2002 Z.Z., §87a

vypracovaný, zavedený, používaný, funkčný a podrobnejšie upravený na podmienky jednotlivých súčastí vysokej školy.

AK 21.9.2015:

*„„Ciele stanovené dokumentom o vnútornom systéme zabezpečenia kvality sú reálne a dobre definované. Vysoká škola/Univerzita XY si uvedomuje svoje silné a slabé stránky a je schopná kontrolovať kvalitu vzdelávacej a vedeckej práce a prispievať k jej zlepšeniu. Na základe hodnotenia kritérií KVSK-A1 až KVSK-A6 a kritérií KVSK-B1 až KVSK-B6 Akreditačná komisia konštatuje, že Univerzita XY má v súčasnosti **vyhovujúci vnútorný systém kvality** a jeho uplatňovanie je na **dostatočnej úrovni.**“*

§ 85

Preradenie vysokej školy

(2) **Ak univerzitná verejná vysoká škola nespĺňa** podľa vyjadrenia Akreditačnej komisie podľa § 84 ods. 4 písm. e) na základe komplexnej akreditácie činností vysokej školy podmienky podľa § 2 ods. 14, **ministerstvo vyzve vysokú školu**, aby neodkladne prijala **opatrenia na odstránenie nedostatkov** a **do jedného roka** od doručenia výzvy podala správu o ich výsledku. Zároveň požiada Akreditačnú komisiu, aby zabezpečila overenie výsledku opatrení kontrolou na vysokej škole. Ak vysoká škola nedostatky neodstránila, ministerstvo predloží vláde návrh zákona, ktorým prestane byť univerzitná vysoká škola začlenená medzi univerzitné vysoké školy.

RELATÍVNE ZMENY KVALITY UNIVERZÍT

